۱۰۰ دقیقه چالش بر سر انتخاب شهردار آینده مشهد در میزگرد خراسان رضوی

مشهد، شهردار اقتصادی و فرهنگی می خواهد نه سیاسی

نشست بررسی ملاک ها و معیار های انتخاب شهردار مشهد در دوره پنجم با حضور محمدرضا خیدری دبیر و سخنگوی شورای پنجم ،احمد نوروزی شهردار اسبق مشهد و منتخب شورای پنجم، محمد رحیم ،هما استاد دانشگاه و عضو دوره اول شورای شهر مشهد، سید جلال قیاسی معاون اسبق شهردار مشهد و عضو دوره چهارم شورای شهر مشهد، حسن موحد نیز فرماندار اسبق مشهد و مشاور سابق شهردار واستاندار در امور حاشیه شهر و محمد مهدی برادران معاون سابق شهردار مشهد برگزار شد. در این نشست، ابتدا املاک ها و معیار های انتخاب توسط سخنگوی شورای پنجم مطرح و سپس درباره ملاک ها و معیار ها اظهار نظر شد. در ضمن برای این نشست از محمد کمال سروی پهار ، نیس شورای شهر مشهد در دوره چهارم نیز دعوت شده بود که بنا به مشغله های کاری در این نشست حضور نیافتند.

گزارش جلسه

تنظیم: مهدی عسکری/ مجید خیبری

● ضرورت داشتن نگاه راهبردی برای اداره شهر

محمدرضا خیدری دبیر وسخنگوی منتخبان شورای پنجم: از روزنامه خراسان رضوی برای برگزاری این نشست تشکر می کنم. همان طور که می دانید از وظایف اصلی و مهم ترین وظیفه ای که قانون گذار برای شورای شهر مشخص کرده، انتخاب شهردار است و این موضوع دغدغه اصلی اعضای شورا، مردم ومشارکت کنندگان در فرایند انتخاب نماینده‌گان شوراست. موضوع انتخاب شهردار بسیار مهم است و ما هم در جلسه منتخبان شورای پنجم، بعد از اعلام نتایج، برنامه ای را برای این دوره انتقالی از شورای چهارم به شورای پنجم تعریف کردیم که ملاک ها و فرایند انتخاب شهردار نیز در آن ویژه دارد. با توجه به مجموعه بحث هایی که طی این روزها داشتیم، هم اکنون طی برنامه زمانی تعریف شده، مشغول بحث و گفت وگو در مورد ملاک های شهردار هستیم و هنوز وارد فرایندها نشده ایم. همین جا هم اعلام می کنم خبرها و گمانه زنی هایی که در فضای رسانه ای و مجازی در خصوص شهردار منتشر می شود، بیشتر در همان حد و حدود گمانه زنی هاست و ما هنوز وارد هیچ مصداقی برای بررسی موضوع انتخاب شهردار نشده ایم. برخی ملاک ها که در جمع بندی به آن ها رسیده ایم، به ویژگی های شخصی و توانایی های شهردار بر می گردد؛ معتقدیم برای یک شهردار موفق توانایی ها، برنامه و تیم کارا و قوی مهم ترین پیش نیاز ها هستند نه چهره و نام ها؛ زیرا ما هم به تنهایی نمی توانند به عنوان یک یک شهردار موفق انجام وظیفه کنند. بنابراین مشخصه های دیگری لازم است که مهم ترین آن برنامه و سابقه است. در مورد ملاک ها، شهردار همچنین باید برنامه جامعی برای مبارزه با مفاسد در مجموعه شهرداری داشته باشد، ضمن این که از داشتن نگاه انسانی به شهر نیز غافل نشود. به مسائل مثل مزار آسفالت مصرفی در شهر به عنوان موفقیت تلقی و از داشتن نگاه انسانی به شهر نیز غفلت نشود. همین که شهر مشهد نباید صرفا یک نگاه کالبدی به شهر داشته باشد و علاوه بر آن، نگاه اقتصادی و توانایی های شهر در جمع بندی مطرح است زیرا معتقدیم شهردار یک مدیر درآمد-هزینه است. یعنی باید توانایی ایجاد درآمد و هزینه کرد در دست را داشته باشد.

یک مدیر دولتی که صرفا مدیر هزینه کرد است، نمی تواند شهرداری خوبی باشد، لذا توجه به سابقه فعالیت در بخش دولتی و بخش خصوصی را در نظر گرفته ایم. موضوع بعدی را هم به عنوان یک ملاک در این جلسه نظر گرفته ایم مگر این که ویژگی و توانایی خاصی در یک چهره طی روند دادنه داشته باشد که به چهره استانی توجه کرده ایم. در مورد انتخاب شهردار بحث های مختلفی مطرح شد، بحث تفکر سیستمی و آشنایی به علم و تکنولوژی روز یکی از آن مباحث است. برای شهری به بزرگی مشهد، انتخاب شهردار با روش های سنتی و بدون استفاده از علم و تکنولوژی روز وجود ندارد. اگر چه اقداماتی در این مورد در مشهد انجام شده اما آنچه در مورد استفاده از علم و تکنولوژی و ویژگی های شهردار آینده، هماننده شهرهای پیشرفته و یک سیستم واحد تست و شهردار مشهد باید با تفکری سیستمی به این عرصه وارد شود. شهردار مشهد باید پشتیبانی شورا نمی تواند موفق باشد.

البته این به معنای این نیست که نواقص شهردار نادیده گرفته شود اما باید بداند که شورا پشتیبان اقدامات مثبت اوست. اعضای شورای پنجم باید هم باشد، اما در اجرا سیاسی نباشد چون سیاسی بودن در شهر برای خود شورا، شهرداری، مردم و شهر خطرناک است و ما در اجرا سیاسی نباشد چون سیاسی نیز غافل نشود. برای موفقیت یک شهردار، سیاست های کلان ملی مهم است اما خود شهردار هم می تواند در این مورد نقش آفرینی کند. بحث بعدی من این است که مشهد ۹۹ سال است که شهرداری دارد و در این مدت تاکنون ۶۵ شهردار داشته که ۱۸ نفر از آن ها بعد از انقلاب بوده اند. شهرداری داشته این که از یک و نیم سال تا دو سال در این منصب بوده اند اما در همین ۴ دوره شورا این شهرداران با زمان بیشتری به کار خود در مشهد ادامه داده اند.

در قوانین برای انتخاب شهردار، شاخص هایی وجود دارد اما برخی شاخص های ضروری در قانون نیامده است. مثلا مشارکت پذیر بودن، اعتقاد به خرد جمعی، قانون مداری، داشتن بینش راهبردی بلند، پاسخگویی، داشتن نگاه راهبردی و کلان، به زورگرفی نپیندادن، سیستماتیک فکر کردن، تمرکز زدایی و واگذاری اختیارات به سطوح پایین و نیز مسئولیت پذیری از جمله ویژگی هایی است که در قانون به آن اشاره نشده اما مواردی ضروری و مهم هستند و باید در انتخاب شهردار مورد توجه قرار گیرند.

● شهردار باید همفکر با اعضای شورا باشد

احمد نوروزی: گاهی اتفاق افتاده که انتخاب شهردار از تفکر مقابل یا جناح سیاسی دیگری بوده است. مهم این نکته است که باید نوعی تعادل و هماهنگی بین شورای شهر و شهردار وجود داشته باشد. تفکرات سیاسی، مهم تر بین شهر و شهردار آینده باید بتواند این کار را انجام دهد که از نظر تعبیری یک کار بردند که در هیچ کجا از آن استفاده نکردند و فرمودند شورا باید رهبری و نه تنها اجتماعی شهر و شهرداری تایید شورای واگرایی را تاکنید می کند وشورای پنجم معتقد به این است که مراقبت شهرداری نیز داریم، کسی زیرا شهر مشهد به این همگرایی نیاز دارد ولی چون راهبردهای شهر مشهد است یا حفظ حیات اطلاع رسانی و برنامه هایمان و معتقدیم می توان این تفکر را داشته باشیم.

● دراین دوره شاهد واگرایی اجتماعی و سیاسی به شدت تشدید شد

محمد رضا خیدری: بحث مهم این است اکنون متغیر وشاخصی داریم که ما به آن در فضای شهر مشهد نقد جدی داریم و آن همان متغیری است که می گویید نمی تواند کنترل کند و شورای شهر را در امور دخالت دهد، درحالی که یکی از الزامات ملاک ها شورایی ومفهوم شورا این است که به همگرایی و انسجام اجتماعی شهر کمک کند، در این دوره شاهد به شدت واگرایی های سیاسی واجتماعی در مشهد تشدید شده است البته مشهد این ظرفیت را دارد که با بالقوه داشته و واگرا سیاسی را به اگزیستم قبل از انقلاب بررسی کنیم، در حوزه همگرایی مانند انقلاب اقلیم و واژه‌های دیگر کشور که می توانند شهر، گرایش سیاسی ندارند و همه درکنار یکدیگر قرار می گیرند، خیلی مفتح نبوده ایم و در شورای چهارم این موضوع و واگرایی های سیاسی واجتماعی که ناشی از ورود ومداخله سیاست بوده، به اوج خود رسید. انقلاب شورای شهر همه دارای رویکرد سیاسی هستند اما تا زمانی که قرار در شوراست، باید کار شورا اتجاه شده و واگر خواست کار سیاسی کند، برود در حزبش این کار را انجام دهد و از طریق آن بیاید همه چیز را تحلیل شورا و امکانات وفضای شورای شهر وشهرداری تبادل برای جهت گیری های سیاسی استفاده کرد که این کار نباید شورا و واگرایی ها را تشدید می کند وشورای پنجم تلاش می کند که این کار شورا اتجاه شده باشد، چون این کار شورا را به شورای واگر خواست کار سیاسی کند، برود در حزبش این کار را انجام دهد، ما شاهد این هستیم که این کار نمی شود و مهم است وهم در رویکردها، لذا حتما باید شهرداری انتخاب شود که برای شهرداری برنامه داشته باشد ،اکنون شهر پرهزینه اداره می شود وسی توان با یکسری برنامه ها این هزینه ها را کنترل کرد وگاهش داد که شهردارمشهب باید برای این موضوعات نیز برنامه داشته باشد.

● شهردار تبدیل به خط قرمز نشود که نتوان او را نظارت کرد

سیدجلال قیاسی: نظارت بر انتخاب کابینه شهردار می تواند شرط ضمن عقد باشد ولی شرط بعد از عقد نمی تواند باشد ، تاکید می کنم دوستان خیلی وقت خود را برای شاخص ها نگذارند وقت کافی را برای بررسی مصداق ها بگذارند تا مجبور نباشند دو روز دیرتر اینجا دیگر فرصت ندارند که خواسته های خود را مطرح کنند مانند اتفاقی که در شورای چهارم افتاد و ۲ روز طول کشید از زمان انتخاب شهردار تا زمان اعتماد به او. اگر دوستان ۱۰-۱۵ روز فرصت داشته باشند، می توانند درباره شرایط به صورت غیر رسمی بحث کنند زیرا شهردار می تواند بعد از انتخاب نظرات خود را از طریق رسانه ها به کابینه (مدیران و معاونان) شهردار انتخاب بدهد وانتخاب آن ها در اختیار خود شهردار است حالا چه آن مدیر باشد چه داشته باشند وآن را با معیارهایشان تطبیق دهند، می توانند این نگرانی ها را رفع کنند.

● شورا و شهردار برای شفاف باشند

محمدرحیم رهنما: معتقدم مدیریت شهری باید خیلی به کیفیت زندگی وارتقای کیفیت زندگی مردم توجه کند و شهردار دراین راستا، باید یک هدف مشخص را برای خودش در نظر بگیرد و شهرداری را زیاد بزرگ نکند و در راستای هوشمند کردن شهر حرکت کند زیرا به نظرم ما با این موضوع خیلی فاصله داریم ، اینجا شورا خودش شفاف باشد شهرداری هم شفاف خواهد بود. در دوره قبل هر چه تلاش کردم نتوانستم میزان حقوق اعضای شورای شهر را دربیاورم. در زمان ما این حقوق مشخص بود، یک شصتم حقوق شهردار حق جلسه بود وکل هزینه مان در دوره اول ۲۴۰ میلیون تومان وهمه چیز کاملا مشخص بود. خواهشم این است که اعضای شورای شهر شفاف باشند زیرا این گونه اعتماد ومشارکت مردم بالا می رود وسرمایه اجتماعی شکل می گیرد وبا این یعنی پاسخگویی ودر این صورت است که مردم مالیات وعوارضشان را خوب پرداخت می کنند وبعد از شفافیت شورا، شهرداری حقوق مشخص ش